

SONECA

www.soneca.org

YOUTH-CHANGEMAKERS.NL

Youth Changemakers Daryeel gaan de strijd aan!

Stichting Soneca
Postbus 45616
2504BA Den Haag

www.soneca.org
www.youth-changemakers.nl

November 2023

erasmus+

Stichting Soneca vindt dat jongeren een cruciale rol spelen in het realiseren van verandering binnen gemeenschappen met een vluchtelingenachtergrond binnen Nederland, Europa en wereldwijd. Ze kunnen andere jongeren inspireren en stimuleren. Maar ook invloed uitoefenen op organisaties en politiek leiders. Jongeren hebben moeite om echt in het middelpunt te staan in de strijd. Ze worden wel gehoord en gezien maar er wordt niet echt naar hun ideeën geluisterd. Ze krijgen niet vaak de kans om programma's of activiteiten die hen aangaan vorm te geven. Er zijn verschillende uitdagingen om jongeren uit migranten- en vluchtelingengemeenschappen actief te krijgen. Stichting Soneca heeft de afgelopen jaren succesvol een groep jongeren opgeleid tot Changemaker. Ze zijn ambassadeurs binnen hun gemeenschap en daarbuiten. Ze zijn de voorlopers in het realiseren van verandering en de verbetering van de positie van kinderen, jongeren en vrouwen binnen migrantengemeenschappen. De aanpak Youth-Changemakers is gebaseerd op 5 principes. Deze principes richten zich op jongeren, organisaties, beleidsmakers en professionals die met jongeren (willen) werken.

De Youth-Changemakers zetten zich in Den Haag in om verandering te realiseren als het gaat om participatie en anti-discriminatie. Het afgelopen jaar zijn er ruim 12 jongeren getraind en opgeleid tot jongerenambassadeur. Zij zetten zich binnen hun gemeenschap en daarbuiten in om verandering te realiseren zodat toekomstige generaties opgroeien tot zelfbewuste individuen die zich inzetten voor hun gemeenschap en daarbuiten. Het werken met jongeren vraagt om een specifieke aanpak waarin het aansluiten op hun leefwereld een belangrijke sleutel voor succes is. Rolmodellen maken dan ook een belangrijk onderdeel van de aanpak. Rolmodellen zijn jongeren of volwassenen die zich op persoonlijk vlak hebben ontwikkeld door vrijwilligerswerk, non-formele educatie, opleiding en actief zijn binnen hun gemeenschap en daarbuiten. Stichting Soneca werkt zowel met volwassen rolmodellen als jongeren. We hebben een sterk netwerk van actieve jongeren om ons heen verzameld die deelnemen en bijdragen aan verschillende activiteiten en projecten gericht op persoonlijke ontwikkeling en strijden tegen verandering. Binnen het project Daryeel staat de strijd tegen discriminatie centraal, het vergroten van de kennis over politiek en positief bijdragen aan de samenleving centraal. We zetten jongeren in hun kracht en maken hen bewust van hun talenten. We laten de jongeren op een andere manier naar zichzelf kijken waarbij het heft in eigen handen nemen en actief zijn positief geframed wordt. Ze zijn rolmodellen voor andere jongeren maar ook voor hun directe omgeving bestaande uit familieleden en klasgenoten. Ze leren nieuwe organisaties en perspectieven kennen en oriënteren op welke rol hen het beste past. Ze doen levensvaardigheden op die ze levenslang kunnen gebruiken in hun loopbaan en persoonlijke leven.

Hoofdstukken:

1. Waarom is het belangrijk om jongeren te betrekken?
2. Wat betekent het voor jongeren om een vluchtelingen/migrantenachtergrond te hebben?
3. Positief gebruik maken van identiteit en leefwereld
4. Uitdagingen in het betrekken van jongeren
5. Rol van ambassadeurs en beleidsbeïnvloeding
6. Vijf principes voor een effectieve en zinvolle betrokkenheid van jongeren
7. Stappen om een project met jongeren op te zetten

Waarom is het belangrijk om jongeren te betrekken?

De politieke betrokkenheid van jongeren is laag. Onder jongeren tussen de 18 en 27 jaar is het opkomstpercentage bij verkiezingen laag en is er weinig affiniteit met de politiek. Terwijl jongeren met een migrantenachtergrond tegen allerlei problemen in het dagelijkse leven aanlopen die ook te maken hebben met de politieke keuzes die de afgelopen jaren zijn gemaakt door politieke partijen op lokaal en landelijk niveau. Denk aan de problemen op de woningmarkt, energiecrisis, toeslagenaffaire en schuldenproblematiek. Er is weinig betrokkenheid bij besluitvorming onder bepaalde groepen, waaronder migranten en jongeren; dit leidt tot participatieve ongelijkheid. Jongeren maken zich daarentegen wel zorgen om de wooncrisis, het onderwijs en het klimaat. Uit nieuw onderzoek van de UvA en InHolland (LinkJong, 2023) naar politieke betrokkenheid van jongeren blijkt dat jongeren wel interesse hebben in maatschappelijke vraagstukken maar dat er wordt gedacht dat hun stem weinig verschil maakt. Ze voelen zich niet vertegenwoordigd in de politiek. Ook is er wantrouwen in bestuur en politiek. Uit eerder onderzoek blijkt dat als mensen als jong stemmen, dat ze dit blijven doen. De huidige generatie jongeren heeft daarnaast het gevoel sinds de coronacrisis dat hun belangen onvoldoende vertegenwoordigd worden in de politiek. Migrantjongeren hebben daarbij door ervaringen op de arbeidsmarkt het gevoel extra achtergesteld te worden. Het gevoel dat er sprake is van discriminatie is groot.

Jongeren behoren tot de volgende generatie. Als we hen nu te betrekken en interesseren voor participatie en politiek heeft dit ook invloed op de generaties na hen. Ze kunnen als rolmodel een voorbeeld zijn voor leeftijdsgenoten maar ook direct voor hun familie en het netwerk waar ze zich in bevinden.

Participatie helpt niet alleen bij hun eigen persoonlijke ontwikkeling, maar ook om levensvaardigheden op te doen die ze in het dagelijkse leven kunnen gebruiken en bij het verbreden van hun netwerk. Deze vaardigheden en het netwerk kunnen ze gebruiken bij het vinden van een stageplek en werk. Maar kunnen ze ook inzetten om kinderen en andere jongeren te steunen en te adviseren bij problemen. Andere perspectieven en meningen helpen bij de ontwikkeling tot evenwichtige volwassenen. Kennis over waar je terecht kan voor advies en hulp bijvoorbeeld op het gebied van verschillende thema's en hulpverlening geeft jongeren het gevoel meer invloed te kunnen uitoefenen.

Onder jongeren verstaan we jongens en meisjes in de leeftijd van 13 tot 27 jaar.

<https://www.inholland.nl/onderzoek/publicaties/link-jong-amsterdam-grote-afstand-en-grote-betrokkenheid-politieke-participatie-van-jongeren-in-amsterdam>

Wat betekent het voor jongeren om een vluchtelingen te hebben?

We richten ons op jongeren die een vluchtelingenachtergrond hebben. Dit zijn jongeren die of zelf gevlucht zijn en hier als alleenstaande minderjarige vluchteling zijn gekomen of jongeren met ouders of grootouders die gevlucht zijn naar Nederland. Een groot deel van deze jongeren zijn opgegroeid in armoede en wonen in achterstandswijken in Den Haag.

Er is sprake van achterstand op het gebied van onderwijs, werk en inkomen. Ze behoren tot een kwetsbare groep. Veel jongeren hebben lage schooladviezen en maken hun school niet af door verkeerde studiekeuzes en gebrek aan steun vanuit het thuisfront. Er is vaak sprake van grote gezinnen en afhankelijkheid van een bijstandsuitkering.

Daarbij speelt ook sociaal-culturele problematiek waaronder kindermishandeling, huwelijksdwang en binnen bepaalde gemeenschappen ook meisjesbesnijdenis. Er worden verschillen gemaakt in de opvoeding van jongens en meisjes. Jongens krijgen meer vrijheid dan meisjes in sport, werk, partnerkeuze en studiekeuze. Er heersen veel taboe-onderwerpen en er wordt veelal traditioneel gedacht over de rol van vrouwen en meisjes.

Als vluchtelingenjongere draag je een geschiedenis met je mee; direct of indirect. Ze hebben wortels in een land dat vaak nog steeds in oorlog is en waar het politiek onrustig is.

Vluchtelingen worden de laatste jaren erg negatief geframed in het nieuws en door politiek partijen. Het zouden gelukszoekers zijn en probleemveroorzakers. Er wordt voorbijgegaan aan de situatie waar ze uit ontvlucht zijn. Jongeren moeten zich verantwoorden voor het gedrag van anderen. Er is weinig kennis binnen het onderwijs en op de arbeidsmarkt over de geschiedenis van vluchtelingen in Nederland. We zien dat jongeren met een vluchtelingenachtergrond het gevoel hebben zich extra te moeten bewijzen. Ze zijn daarnaast sterk afhankelijk van netwerk. Wanneer ze dit niet hebben en geen of weinig positieve rolmodellen in hun omgeving leidt dit tot vroegtijdig schoolverlaten en weinig stabiliteit in hun loopbaan.

[Halima Aden is een Somalisch Amerikaans model die zich sterk uitspreekt in maatschappelijke issues.](#)

Alhoewel jongeren in de media weinig positieve verhalen zien over vluchtelingen, zijn deze er natuurlijk wel. Jongeren kijken ook weinig naar televisie en wenden zich voor nieuws en informatie tot social media kanalen. Zoals TikTok, Instagram en YouTube. Ze zijn voor nieuws minder afhankelijk van traditionele media. Dit brengt ook risico's met zich mee zoals nepnieuws en complottheoriën. Dit weerleggen zoveel mogelijk door met jongeren in gesprek en dialoog te gaan samen met gastsprekers.

Ze identificeren zich daarnaast met influencers met een vluchtelingenachtergrond. Er zijn een groot aantal zowel vrouwelijke als mannelijke influencers actief die hun wortels in bijvoorbeeld in Somalië hebben. Denk aan bijvoorbeeld Halima Aden en Ilham Omar. Maar ook in Nederland zijn er Somalische jonge vrouwen erg actief op Instagram met een groot aantal volgers. Dit zijn belangrijke rolmodellen. Tijdens bijeenkomsten nodigen we ook rolmodellen die actief zijn in de strijd tegen FGM uit. Als voorbeeld en inspiratie voor de jongeren. Maar ook om van te leren.

Geloof en hun Afrikaanse roots zijn ook erg belangrijk in de identiteitsvorming. Vrouwen met Afrikaanse wortels staan bekend als sterk en zelfstandig. Ook jonge vluchtelingenvrouwen streven naar onafhankelijkheid. Dit kan soms botsen met de heersende verwachtingen binnen een familie of wat de verwachtingen en het beeld dat de samenleving van deze vrouwen met zich heeft.

In onze aanpak staat een positieve benadering van de culturele achtergrond en het geloof dat jongeren hebben. We sluiten aan bij religieuze en nationale feestdagen van het land van herkomst. Zo organiseren we jaarlijks een jongerendag op dezelfde dag als jongerendag in Somalië. We geven hen informatie over de geschiedenis van het land van herkomst en de maatschappelijke ontwikkelingen daar. We geloven dat een sterke identiteit bijdraagt aan een positieve deelname aan de Nederlandse samenleving. We laten ook zien in onze aanpak waar anti-democratische ontwikkelingen naartoe kunnen leiden. Hier worden ze ook dagelijks mee geconfronteerd door nieuws uit het land van herkomst.

[Ilham Omar is een Amerikaanse politica voor de Democraten en werd in 2019 lid van het Amerikaanse congres.](#)

Uitdagingen in het betrekken van jongeren

Er zijn ook uitdagingen. Zowel in het betrekken en vasthouden van de kerngroep van jongeren als het betrokken maken van andere jongeren. Om jongeren te betrekken en actief te houden is het belangrijk om een projectleider aan te trekken die dicht bij de doelgroep staat. Iemand die dezelfde achtergrond heeft, over een natuurlijke autoriteit beschikt, actief is binnen het maatschappelijk werkveld en over een groot netwerk beschikt. Zowel binnen de gemeenschappen, als binnen het sociale veld en de politiek.

Om een kerngroep van jongeren samen te stellen, werken we met jongeren die al actief zijn bij de stichting. Zij hebben al diverse trainingen gevolgd en meegedraaid met verschillende projecten. We trekken vervolgens via hen weer andere jongeren aan. We organiseren een informatiebijeenkomst waarin wordt verteld over het project en het belang van het onderwerp. Maar ook wat het je op kan leveren en wat je gaat leren. De projectleider is het directe aanspreekpunt van de jongeren en onderhoudt contact met hen via bijvoorbeeld WhatsApp. Ook telefonisch moeten de jongeren telkens gemotiveerd worden om te komen naar de trainingen en de activiteiten.

Jongeren hebben een druk programma. Ze volgen onderwijs en hebben bijbaantjes. Dit betekent dat ze doordeweeks en ook in het weekend vaak bezet zijn. Activiteiten moeten om die reden plaatsvinden 's avonds en in het weekend. Een vaste wekelijkse avond helpt om jongeren op een vast moment te bereiken en het hen te laten inplannen in hun drukke week. Uiteindelijk leiden deze inspanningen tot een vaste groep die we ook waarderen met ontspannende activiteiten zoals samen eten en feest vieren. Een vaste vrijwilligersvergoeding draagt ook bij aan het vergroten van het verantwoordelijkheidsgevoel en het serieus nemen van hun rol als rolmodel.

<https://www.vpro.nl/programmas/tegenlicht/lees/artikelen/2021/how-to-lobbyist.html>

Rol van ambassadeurs en beleidsbeïnvloeding

Als jongerenambassadeur laat je je stem horen bij een organisatie, bedrijf of overheidsinstelling. Als Changemaker bij stichting Soneca zet je als jongerenambassadeur in voor de promotie van participatie, het geven van informatie aan andere jongeren, het in gesprek gaan met instellingen en de strijd tegen Schadelijke Praktijken.

De ambassadeurs organiseren activiteiten en evenementen, hebben 1 op 1 gesprekken en hebben podcasts gemaakt. In de training is er naast vaardigheden en kennis over Schadelijke Praktijken, aandacht voor beleidsbeïnvloeding en lobbying. Jongeren zitten zelden aan tafel bij beleidsmakers en bij politici. Wij hebben de jongeren voorbereid op de gesprekken met politici en de manieren hun ze hun standpunten kenbaar kunnen maken en op welk moment. We zijn daarbij uitgegaan van de volgende principes:

- Het draait om de oplossing: ben je boos vanwege Schadelijke Praktijken? Welke oplossingen kun je bedenken? Wie of wat heb je daarvoor nodig?
- Start lokaal: wie is de verantwoordelijk wethouder? Wat gebeurt op dit vlak al in de gemeente Den Haag? En wanneer zijn de inspraakmomenten om je probleem aan te kaarten.
- Probeer het niet alleen te doen. Je bent met een groep jongeren, maar wie kun je er nog meer bij betrekken. Hoe meer mensen het probleem aankaarten hoe groter de kans is dat er aandacht voor is. Wie delen hetzelfde belang en hoe kunnen jullie je verenigen?
- Gebruik de media: je kunt de media inzetten om aandacht te vragen voor het probleem en de oplossingen die je erbij hebt bedacht. Probeer lokale media in te zetten maar ook politici te bereiken via social media.
- Zit je aan tafel bij politici of beleidsmakers: neem je verantwoordelijkheid. Het gesprek zelf is geen einddoel. Het kan best spannend zijn om met politici in gesprek te gaan maar onthoud dat je er als activist zit. En deel de uitkomsten in bijvoorbeeld een brief naar de krant of een blog.

En tot slot: denk na wie je vertegenwoordigt als jongere. Zijn dit andere jongeren, een bepaalde gemeenschap of bepaald gebied?

Vijf principes voor een effectieve en zinvolle betrokkenheid van jongeren

I. Communiceer op een effectieve manier met jongeren

Alle communicatie moet plaatsvinden in duidelijke en toegankelijke taal, interactief zijn en een jeugd vriendelijke toon hebben, daarnaast cultureel gevoelig zijn en begrip tonen voor hun identiteiten. De toegankelijkheid moet altijd worden overwogen, zoals de tijden voor geplande activiteiten en locaties (voor gehandicapten geschikte ruimtes). Dit omvat ook mondelinge communicatie, naast alle bronnen en materialen, inclusief tekst, afbeeldingen en videomateriaal. Communicatie kan beter plaatsvinden op platforms die door jongeren worden gebruikt, zoals WhatsApp, Snap en TikTok, in plaats van op meer traditionele platforms zoals e-mail, waarmee ze minder snel in contact komen.

II. Ontwikkel leiderschap van jongeren

Jongeren moeten bij alle onderdelen van het proces worden betrokken en zij moeten vanaf het begin worden betrokken. Van de allerbelangrijkste beslissingen tot de microbeslissingen. Jongeren moeten vorm geven aan de projecten en activiteiten waarbij ze betrokken zullen raken. Er dienen noodzakelijke wijzigingen worden aangebracht wanneer jongeren na analyse feedback geven. Jongeren dienen erkenning te krijgen voor het werk dat ze doen en de input die ze hebben.

Volgende

Vijf principes voor een effectieve en zinvolle betrokkenheid van jongeren

III. Bescherm jongeren

Jongeren moeten zich te allen tijde veilig en beschermd voelen. Er dienen bij alle evenementen en sessies waar jongeren bij betrokken zijn basisprincipes te worden vastgesteld. De basisprincipes dienen ook een waarschuwingssignaal te bevatten. Aan jongeren moet vooraf per brief of e-mail worden verteld wat ze kunnen verwachten. Aan de jongeren moet worden verteld waar ze terecht kunnen voor hulp of ondersteuning. Professionals en facilitators die met jongeren werken moeten up-to-date kennis hebben over hoe jongeren te beschermen.

IV. Luister naar jonge mensen

Professionals en facilitators die met jongeren werken moeten ruimdenkend en respectvol zijn. Jongeren moeten de mogelijkheid krijgen om hun eigen voorwaarden te definiëren. Jongeren dienen serieus te worden genomen en niet te worden onderschat. Spreek niet voor jongeren. Tenslotte moeten professionals en facilitators contact leggen met en luisteren naar diverse groepen jongeren met alle culturele en economische achtergronden.

V. Bevorder de emancipatie van jongeren

Het betrekken van de jeugd moet altijd gunstig zijn voor de jongeren zelf, met betrekking tot het op maat ontwikkelen van capaciteiten en emancipatie. Periodiek overleggen, nadenken over afgelopen doelen en het stellen van nieuwe voor elke jongere om naar toe te werken is een geweldig hulpmiddel om dit te bereiken. Er moeten relevante trainingen en/of externe mogelijkheden worden gegeven aan jongeren om te kunnen groeien en te profiteren van de betrokkenheid. Er moeten ook certificaten worden verstrekt aan jongeren na de trainingssessies, als bewijs voor hun deelname, die hun curriculum vitae (CV's) verder kunnen uitbouwen en hen kunnen helpen bij hun toekomstige inspanningen.

Stappen om een project met jongeren op te zetten

WAT

Vorm een kerngroep jongeren

Organiseer een informatiebijeenkomst voor jonge vrijwilligers

Onderhoud contact

Training

HOE

Werk jongeren die verbonden zijn aan je stichting en interesse hebben om maatschappelijk actief te worden. Maak gebruik van het netwerk van de projectleider en reeds actieve jongeren.

In de informatiebijeenkomst licht je het project toe, vertel je wat de jongeren gaan leren en doen, en wat er van hen verwacht wordt. Het is moment om jongeren te motiveren en nieuwe jongeren aan te trekken.

Investeer in het contact met de jongeren. Dit kan via een WhatsApp groep maar ook individueel. Benader hen iedere keer dat je een training of activiteit organiseert. Door het onderhouden van contact, versterk je ook de band tussen de vrijwilligers en de projectleider / stichting.

In de training moeten verschillende onderwerpen aan de orde komen: Wat is VGV en andere Schadelijke praktijken? Communicatieve en presentatie vaardigheden, zelfvertrouwen, welke organisaties zijn er die hulp bieden? Lobbying & hoe maak je een podcast en stel je goede vragen?

Volgende

Stappen om een project met jongeren op te zetten

WAT

Kick-Off bijeenkomst

Dialogbijeenkomsten

Conferentie

Evaluatie en intervisie

HOE

Om het project breder bekend te maken organiseer je een kick-off bijeenkomst als start van het project. De getrainde jongeren nemen hier actief aan deel en werven ook andere jongeren om eraan deel te nemen. Naast een inhoudelijk programma dien je ook aandacht te hebben voor plezier, zoals het uitnodigen van een dj en samen eten.

Organiseer dialoogbijeenkomsten voor jongeren. Verschillende thema's die de kerngroep heeft bedacht komen daar aan de orde. De projectleider draagt zorg voor het betrekken van de juiste organisaties, professionals en politici om een bijdrage te leveren.

Presenteer de uitkomsten aan een nog bredere groep jongeren en professionals.

Maak ruimte voor evaluatiemomenten en intervisie. In de evaluatie kijk je samen met de jongeren wat er goed gaat en wat er beter kan. Zowel in de samenwerking als op inhoudelijk gebied. Bij de intervisie bespreken de jongeren casuïstiek en de dilemma's die ze tegenkomen. Je stuurt aan op oplossingsrichtingen. Aan het einde van het project kun je de evaluatie gebruiken om te komen met voorstellen voor een vervolg.

